

Jo Nesbø

Mântuitorul

Traducere din limba engleză de
Livia Szoke

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactare:
Andreea Tudorică

Design și ilustrație copertă:
Andrei Gamarț

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Mirela Voicu

Corectură:
Dușa Udrea-Boborel
Oana Apostolescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NESBØ, JO

Mântuitorul / Jo Nesbø ; trad. din lb. engleză de Liviu Szoke. - București :
Editura Trei, 2021
ISBN 978-606-40-1190-9

I. Szoke, Liviu (trad.)

821.111

Titlul original: Frelseren
Autor: Jo Nesbø

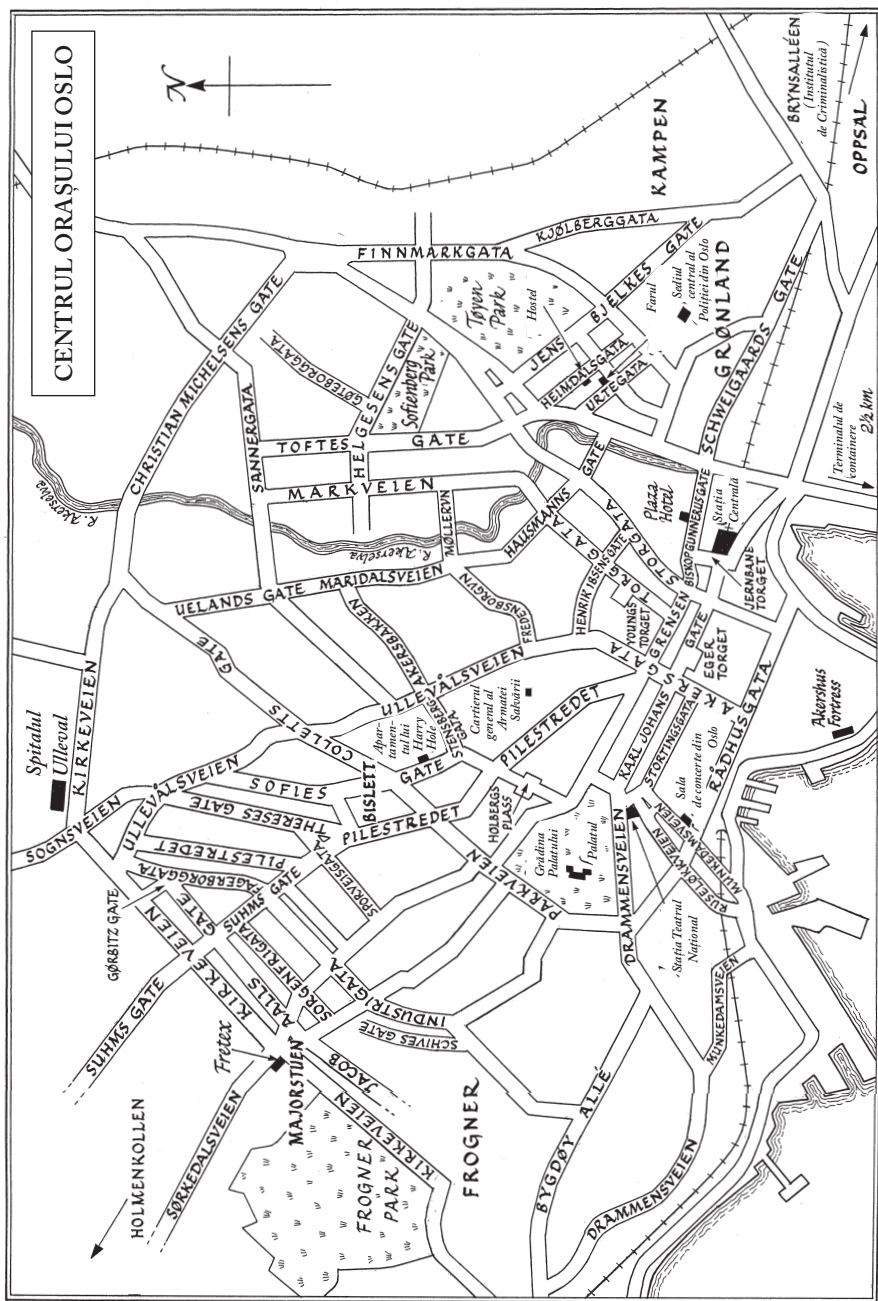
Copyright © Jo Nesbø 2005
Published by agreement with Salomonsson Agency

Copyright © Editura Trei, 2021
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN 978-606-40-1190-9

CENTRUL ORAȘULUI OSLO

Partea întâi
ÎNCEPUTUL

August 1991. Stelele

Avea paisprezece ani și era sigură că, dacă ar fi închis ochii bine de tot și s-ar fi concentrat, ar fi putut vedea stelele prin acoperiș.

În jurul ei, se auzeau numai respirațiile unor femei. Respirații normale, adânci, cum respiră oamenii noaptea. Una sforăia, iar asta era tanti Sara, căreia i se oferise o saltea sub fereastra deschisă.

Închise ochii și încercă să respire la fel ca toate celelalte. Îi era greu să doarmă, mai ales din cauză că totul în jurul ei era atât de nou și diferit. Dincolo de fereastră, zgomotele nopții și ale pădurii erau diferite în Østgård. Oamenii, pe care-i cunoștea de la întâlnirile din Citadelă și taberele de vară, parcă nu mai erau aceiași. Și nici ea parcă nu mai era la fel. Chipul și trupul pe care le vedea în oglindă în această vară nu le cunoștea. Nici senzațiile, acești curenți fierbinți și reci care-i străbăteau trupul când o priveau băieții. Sau când mai ales unul dintre ei o privea. Robert. Și el era schimbat anul acesta.

Deschise ochii și-și pironi privirea în tavan. Știa că Dumnezeu are puterea să facă lucruri grozave și, în consecință, să îi îngăduie să vadă stelele prin acoperiș. Dacă asta era voia Sa.

Fusese o zi lungă și plină de evenimente. Vântul uscat de vară șoptise prin porumb, iar frunzele copacilor dansau cuprinse parcă de vervă, îngăduind luminii să se strecoare printre ele, până la vizitatorii de pe câmp. Aceștia îl ascultaseră pe unul dintre cadeții Școlii de ofițeri ai Armatei Salvării vorbindu-le despre munca lui ca pastor pe Insulele Feroe. Era un bărbat arătos și vorbea cu o mare sensibilitate și pasiune. Însă ea era preocupată, mai degrabă, să alunge o albină ce-i tot bâzâia în jurul capului, și până să plece insecta, căldura aproape o adormise. Când cadetul a terminat de vorbit, toate chipurile s-au întors către comandant, David Eckhoff, care nu-i slăbise din ochii săi jucăuși și surâzători, de om deja trecut de cincizeci de ani. I-a salutat cum salută cei din Armata Salvării, cu mâna dreaptă ridicată deasupra umărului arătând spre împărăția cerului, strigând cu toate puterile „Aleluia!”. Apoi s-a rugat pentru ca misiunea cadeților în slujba celor săraci și bătuți de soartă să fie binecuvântată, amintindu-le de Evanghelia după Matei, unde se spunea că Iisus Mântuitorul umbla printre nevoiași, un simplu străin pe stradă, poate ca un infractor, fără mâncare sau haine pe el. Și că în Ziua Judecății de Apoi cei dreپți, cei care îi ajutaseră pe cei slabi, vor avea parte de viață eternă. Avea să fie un discurs lung, însă s-au auzit niște șoapte, iar el a zis, cu un surâs pe chip, că Ora Tinerilor era următoarea în program și că astăzi îi venea rândul lui Rikard Nilsen.

Îl auzise pe Rikard îngroșându-și vocea pentru a-i mulțumi comandantului. Ca de obicei, acesta își scrisese mai întâi discursul și-l învățase apoi pe de rost. S-a ridicat în picioare și a recitat cum avea de gând să își dedice viața luptei, luptei lui Iisus pentru împărăția lui Dumnezeu. Avea o neliniște în glas, un glas care-i era, totodată, monoton și acționa ca un somnifer. Privirea lui întunecată, de introvertit, zăbovise asupra ei. Fata își simțea pleoapele grele. Buza lui superioară, transpirată toată, se mișca pentru a forma familiarele și plictisitoare fraze, pronunțate cu un aer de siguranță. Așa că ea nu schițase niciun gest când mâna îi atinsese spatele. Nu până ce vârfurile degetelor începuseră să rățăcească în jos pe spate, apoi și mai jos, făcând-o să se înfioare toată în rochia subțire de vară.

Se întorsese și îl privise pe Robert direct în ochii căprui și prietenoși. Și își dorise ca pielea să îi fie mai închisă la culoare, încât el să nu o poată vedea cum roșește.

— Șșt! spusese Jon.

Robert și Jon erau frați. Deși Jon era cu un an mai mare, mulți îi crezuseră frați gemeni când erau mai mici. Însă Robert avea șaptesprezece ani acum și, deși încă mai semănau pe ici, pe colo, diferențele deveniseră evidente. Robert era fericit și iresponsabil, îi plăcea miștocăreala și cânta bine la chitară, dar întârzia mai mereu la serviciile din cadrul Citadelei, iar uneori avea tendința să exagereze cu miștourile, mai ales când observa că îi făcea pe alții să râdă. Și atunci intervenea Jon. Jon era un băiat cinstit și serios, despre care mulți credeau că avea să meargă la Școala de ofițeri și — deși acest lucru nu fusese nicio dată spus cu subiect și predicat — să-și găsească o fată în Armată. Ultima chestiune nu putea fi considerată ca de la

sine înțeleasă în cazul lui Robert. Jon era cu doi centimetri mai înalt decât Robert, însă, în mod bizar, cel mai înalt părea tot Robert. De la vârsta de doisprezece ani, Jon începuse să se cocoșeze, de parcă toate greutatea acestei lumi ar fi apăsât pe umerii lui. Amândoi aveau tenul închis la culoare, arătau bine, cu trăsături regulate, însă Robert avea ceva ce lui Jon îi lipsea. Era ceva în ochii lui, ceva întunecat și jucăuș în același timp, pe care fata și-l dorea, dar după care nu avea intenția să scormonească mai adânc.

În timp ce Rikard continua să vorbească, privirea ei rătăcea peste marea de chipuri cunoscute adunate acolo. Într-o bună zi, avea să se căsătorească cu un băiat din Armata Salvării și poate c-amândoi aveau să fie trimiși într-un alt oraș ori în altă parte a țării. Însă amândoi aveau să revină întotdeauna în Østgård, care tocmai fusese cumpărat de Armată și urma să devină tabăra lor de vară de aici înainte.

Pe margine, pe treptele care duceau până în casă, stătea un băiat blond care mângâia o pisică ce i se cuibărise în poală. Îl observase cum o urmărise cu atenție, însă își ferise privirea. Era singura persoană de aici pe care fata nu o cunoștea, însă știa totuși că îl cheamă Mads Gilstrup, că e nepotul celor care deținuseră înainte Østgårdul, că e cu vreo doi ani mai mare decât ea și că familia Gilstrup e înstărită. Așadar, ce căuta el aici de fapt? Fusese aici și-n noaptea precedentă, umblând de colo-colo cu o expresie furioasă pe chip, fără să bage pe cineva în seamă. Fata îi simțise privirea de câteva ori. Toată lumea se uita la ea anul acesta. Și asta era ceva nou.

Gândurile i-au fost alungate când Robert a apucat-o de mână, punându-i ceva în palmă și zicându-i:

— Vino în hambar după ce termină viitorul nostru general. Vreau să-ți arăt ceva.

Apoi s-a ridicat și a plecat, iar fata și-a coborât privirea reprimându-și un țipăt cu mâna peste gură. A lăsat-o să cadă în iarbă. Era o albină. Putea în continuare să se miște, deși nu mai avea nici aripi, nici picioare.

Într-un final a terminat și Rikard, iar ea a rămas urmărindu-și părinții și pe Robert, iar Jon a pornit în direcția meselor pe care se afla cafeaua. Cu toții erau ceea ce membrii congregației din Oslo înscriși în Armată le numeau „familii puternice”, iar fata era conștientă că toate privirile erau ațintite spre ea.

S-a îndreptat apoi către toaleta de afară. După ce a cotit pe lângă ea și nu mai putea nimeni să o vadă, a luat-o la goană spre hambar.

— Știi ce e asta? a întrebat Robert cu ochi surâzători și cu un glas grav, pe care nu îl avusese cu o vară înainte.

Zăcea întins pe spate în fân, ciopbind o rădăcină de copac cu un briceag pe care îl purta mereu prins de curea.

Apoi a ridicat-o să vadă și ea ce era. Mai văzuse în desene. Spera că e prea întuneric ca el să observe cum roșește din nou.

— Nu, a mințit ea, așezându-se lângă el în fân.

Băiatul a privit-o în felul ăla al lui șmecher, ca și cum ar fi știut ceva despre ea ce nici măcar fata însăși nu știa.

L-a privit lung și s-a lăsat pe spate sprijinindu-se în coate.

— Aici e locul în care intră, a zis el, apoi, într-o clipită, mâna i s-a pierdut sub rochia ei.

Fata simțea cum rădăcina de copac îi atinge interiorul coapsei și, înainte să-și poată strânge picioarele, deja îi atingea chiloții. Simțea răsuflarea lui fierbinte pe gât.

— Nu, Robert! a șoptit.

— Dar am făcut-o pentru tine, a hârâit el drept răspuns.

— Oprește-te. Nu vreau!

— Mă respingi? Pe mine?

Fata și-a recăpătat suflarea, deși tot nu era în stare să-i răspundă sau să țipe măcar, în clipa în care au auzit amândoi glasul lui Jon răsunând în ușa hambarului.

— Robert! Robert, nu!

Fata l-a simțit cum se relaxează și o eliberează, așa încât rădăcina i-a rămas între coapsele strânse, iar el și-a retras mâna.

— Vino încoace! a zis Jon, ca și cum s-ar fi adresat unui câine neascultător.

Chicotind, Robert s-a ridicat în picioare, i-a făcut fetei cu ochiul și a fugit în soare, lângă fratele lui.

Ea s-a ridicat în picioare și și-a scuturat paiele de pe haine, cu un sentiment de ușurare, dar și de rușine în același timp. De ușurare, deoarece Jon le stricase nebunescul joc. De rușine, pentru că el crezuse că era mai mult de-atât: un simplu joc.

Mai târziu, în timpul rugăciunii de dinaintea cinei, fata și-a ridicat privirea urmărindu-l pe Robert cum buzele îi formau un cuvânt. Nu a înțeles ce înseamnă, însă a început să chicotească. Era nebun! Iar ea era... păi, cum era? Nebună, da. Nebună. Și îndrăgostită? Da, îndrăgostită, precis așa era. Și nu așa cum fusese la doisprezece sau treisprezece ani. Acum avea paisprezece și era mai important. Mult mai important. Și mult mai interesant.

Simțea cum o podidește răsul, stând acolo, jos, și încercând să privească stelele prin acoperiș.

Tanti Sara a gemut și a încetat să mai sforăie sub fereastră. S-a auzit un țipăt. O bufniță?

Trebuia să facă pipi.

Nu prea voia să iasă, însă n-avea încotro. Trebuia să meargă prin iarba înrourată de lângă hambarul învăluit

în întuneric și mai puțin îmbietor acum, în miez de noapte. A închis ochii, dar nu i-a fost deloc de ajutor. S-a strecurat afară din sacul de dormit, și-a pus niște sandale în picioare și a pornit în vârful degetelor către ușă.

Apăruseră câteva stele pe cer, însă aveau să dispară curând, peste vreo oră, când lumina dinspre miazăzi avea să se dezvăluie. Aerul rece îi dezmierda pielea în vreme ce fugea mai departe, ascultând zgomotele imposibil de identificat ale nopții. Insecte care rămâneau tăcute în timpul zilei. Animale ieșite la vânătoare. Rikard zicea că văzuse vulpi în dumbrava din depărtare. Sau poate că aceste animale erau aceleași și în timpul zilei, doar că scoteau alte zgomote. Se schimbaseră. Își lepădaseră pielea, da, asta era.

Toaleta de afară stătea singuratică pe o mică movilă din spatele hambarului. O vedea cum crește tot mai mult pe măsură ce se apropia de ea. Bordeiul ăla strâmb și straniu, care fusese ridicat din scânduri de lemn neprelucrate ce se curbaseră, crăpase și devenise cenușiu mai apoi. Fără ferestre, doar cu o inimioară scobită în ușă. Partea cea mai rea la toaleta asta era că nu știai niciodată dacă se afla deja cineva înăuntru.

Iar ea avea senzația că cineva *era* chiar acum înăuntru.

A tușit, ca să-i dea de înțeles că-i acolo.

O coțofană și-a luat zborul de pe o creangă de la marginea pădurii. Altminteri, absolut nicio mișcare.

A pășit pe dala de ciment. A apucat bucata de lemn care ținea loc de clanță și a tras. Se afla în fața încăperii întunecoase.

A tras aer în piept. Lângă scaunul toaletei se zărea o lanternă, însă nu avea nevoie de ea. A ridicat capacul înainte de-a închide ușa cu un cârlig. Apoi și-a ridicat

cămașa de noapte, și-a tras în jos chiloții și s-a așezat. În liniștea care a urmat, i s-a părut că aude ceva. Ceva care nu era nici animal, nici coțofană, nici vreo insectă, nimic care să-și lepede pielea. Ceva care se mișca foarte iute prin iarba înaltă din spatele toaletei. Apoi foșnetul a fost acoperit de zgomotul produs de jetul de urină. Dar inima începuse deja să-i galopeze.

După ce a terminat, și-a ridicat iute chiloții și a rămas s-asculte în beznă. Dar tot ce auzea era un foșnet vag în vârful arborilor și pulsul care-i bubuia în urechi. A așteptat să i se calmeze pulsul, după care a ridicat cârligul și a deschis ușa. Silueta întunecată aproape că bloca ușa în întregime. Pesemne că stătuse acolo și așteptase, în tăcere, pe treapta de piatră din fața ușii. În clipa următoare, era trântită pe scaunul toaletei, iar el stătea în fața ei. Apoi a închis ușa în urma sa.

— Tu? a zis ea.

— Eu, a răspuns el, cu o voce parcă de pe altă lume, sovăitoare și răgușită.

S-a repezit spre ea. Ochii i-au licărit în întuneric când i-a mușcat buza de jos până la sânge și și-a strecurat mâna pe sub cămașa ei de noapte, sfâșiindu-i chiloții. Fata a rămas încremenită, paralizată de spaimă din pricina lamei cuțitului care îi înțepa pielea de pe gât, în vreme ce el o tot împungea cu vintrele fără să-și fi dat jos măcar pantalonii, ca un câine turbat ce copulează.

— Un singur cuvânt, și te tai bucățele! a șoptit el.

Și a tăcut. Pentru că avea doar paisprezece ani și era sigură că, dacă închide ochii bine de tot și se concentrează, ar fi în stare să vadă stelele prin acoperiș. Dumnezeu avea puterea să facă astfel de chestii. Dacă asta era voia Sa.

Duminică, 14 decembrie 2003.

Vizita

Își examina trăsăturile reflectate în geamul trenului. Încerca să se dumirească despre ce era vorba, care era secretul. Dar nu văzu nimic deosebit, în afară de eșarfa roșie și un chip simplu, lipsit de expresie, plus ochi și păr care, pe măsură ce trenul se apropia de zidurile tunelurilor între Courcelles și Ternes, erau la fel de negri precum eterna noapte din subteran. *Le Monde* îi rămăsese în poală, prevestind zăpadă, însă deasupra lui, străzile Parisului rămâneau reci și pustii sub pătura densă și joasă de nori. Își umflă nările și inspiră mirosul vag, dar distinct de ciment umed, sudoare, metal încins, apă de colonie, tutun, lână udă și vomă, un miros care nu putea fi niciodată eliminat complet de pe banchetele trenului, în pofida aerisirii vagoanelor.

Presiunea creată de trenul care venea din sens opus făcu ferestrele să vibreze, iar întunericul fu pe moment alungat de lumina pală ce trecea în viteză. Își trase mână

de la haină ca să-și verifice ceasul, un Seiko SQ50 pe care îl primise ca parte a unei plăți de la un client. Sticla se zgâriase deja, așa că nu era chiar sigur dacă nu cumva era contrafăcut. Șapte și un sfert. Era duminică seara și vagonul era doar pe jumătate plin. Privi în jur. Oamenii dormeau în tren; o făceau mereu. Mai ales în zilele lucrătoare. Se deconectau cu totul, închideau ochii și lăsau ca drumul lor zilnic să devină doar un interval gol, fără visuri, între liniile roșii sau albastre ale hărții metroului, precum o linie de legătură mută între muncă și libertate. Citise despre un bărbat care stătuse așa o zi întreagă, cu ochii închiși, plimbat de la un capăt la altul și înapoi, și abia când venise vremea să se facă în vagon curat descoperiseră că acesta era, de fapt, mort. Poate că tocmai de aceea și coborâse în aceste catacombe, pentru a trasa o linie de legătură albastră între viață și lumea de dincolo în acest sicriu galben-deschis, știind că nimeni nu avea să-l tulbure.

Cât despre el însuși, nu făcea decât să traseze o linie de legătură în cealaltă direcție. Înapoi la viață. În seara asta avea această sarcină, apoi urma cea de la Oslo. Ultima sarcină. După care putea să iasă și el, de-adevăratelea, din catacombe.

Un semnal neplăcut răsună înainte ca ușile să se închidă în Ternes. Prindeau iarăși viteză.

Închise ochii, încercând să-și închipuie celălalt miros. Mirosul pisoarelor și cel de urină proaspătă, fierbinte. Mirosul libertății. Poate că era adevărat ce-i spusese mama lui, profesoara: creierul omului poate reproduce imagini detaliate a tot ceea ce ai auzit sau văzut, însă nu poate reproduce nici măcar cel mai simplu miros.

Miros. Imaginile începură să-i fulgere în spațele pleoapelor. Avea cincisprezece ani, stătea pe holul

spitalului din Vukovar, ascultându-și mama în timp ce murmura o rugăciune către apostolul Toma — sfântul protector al constructorilor —, ca să-i cruțe soțul. Băiatul auzea huruitul artileriei sârbești trăgând dinspre râu și țipetele celor care erau operați în secția de neonatologie, acolo unde nu se mai năștea niciun copil acum, deoarece femeile din oraș încetaseră să mai zămislească prunci după începerea asediului. Era curier în spital și învățase deja să ignore zgomotele, țipetele și artileria. Dar nu și mirosurile. Mai ales un miros anume. Chirurгии care fac amputări trebuie să taie mai întâi prin carne până la os, apoi, pentru ca pacienții să nu moară din cauza pierderii de sânge, folosesc ceva ce seamănă cu un pistol de lipit ca să cauterizeze vasele de sânge și astfel să le închidă. Mirosul de carne arsă și sânge nu semăna cu nimic.

Un doctor veni pe hol și le făcu semn lui și mamei să intre. Apropiindu-se de pat, nici măcar nu îndrăznea să-și privească tatăl; în schimb, își concentră atenția asupra mâinii mari și maronii de pe saltea, care părea că încearcă să o rupă în două. Poate că ar fi și reușit, căci acelea erau cele mai puternice mâini din tot orașul. Tatăl său îndoia oțelul — era cel care mergea pe șantierul de construcții după ce erau ridicate zidurile de cărămidă, unde își punea mâinile lui mari în jurul capetelor barelor de oțel folosite la armare care ieșeau și, cu o mișcare iute, îndelung exersată, le îndoia și le împletea una în jurul alteia. Își văzuse tatăl la treabă; ziceai că răsucea o cârpă. Nu inventase nimeni vreo mașinărie care să facă o treabă mai bună decât el.

Închise ochii strâns când își auzi tatăl țipând de durere și agonie:

— Scoate băiatu' afară!

— Dar a cerut...

— Afară!

Și glasul doctorului:

— Sângerarea s-a oprit. Hai să trecem la treabă!

Cineva îl apucă de un braț și-l luă pe sus. Încercă să se opună, dar era atât de mic, atât de ușor. Și abia atunci a simțit mirosul. De carne arsă și de sânge.

Ultimul lucru pe care l-a auzit a fost glasul doctorului:

— Fierăstrău, vă rog!

Ușa se trânti în spatele lui, iar el se prăbuși în genunchi și continuă să se roage de-acolo de unde se oprise mama sa. Să-l salveze. Să-l mutilizeze, dar să-l salveze. Dumnezeu avea puterea de-a face astfel de lucruri. Dacă așa era voia Sa.

Simți o privire care-l țintește, așa că deschise ochii și se trezi înapoi în metrou. Pe locul de vizavi se afla o femeie cu mușchii feței încordați și cu o privire distantă și precaută, pe care și-o feri când o întâlnește pe-a lui. A doua limbă a ceasului de mână se mișcă, în vreme ce el își repeta adresa în gând. Își simți pulsul. Normal. Se simțea ușor amețit, dar nu foarte. Nu îi era nici cald, nici frig și nu simțea nici teamă, dar nici plăcere, ori satisfacție, sau neplăcere. Metroul încetinește. Charles de Gaulle-Étoile. Îi aruncă femeii o ultimă privire. Îl măsurase din priviri, însă, dacă ar fi fost să se mai întâlnească vreodată cu el, chiar și în această seară, cu siguranță nu l-ar fi recunoscut.

Se ridică în picioare și așteaptă în fața ușilor. Frânele scoaseră un scârțâit slab, ca o tânguire. Odorizante de pisoare și urină. Și libertate. La fel de imposibil de imaginat ca un miros. Se deschisese ușile.

* * *

Harry păși pe peron și rămase să inhaleze aerul călduț din subteran, în timp ce citea adresa de pe bucățița de hârtie. Auzi cum se închid ușile și simți curentul de aer pe spate, în vreme ce trenul se punea din nou în mișcare. Apoi porni spre ieșire. Un panou publicitar atârnat deasupra scărilor rulante îl informa că există moduri de-a evita răcelile.

— Ba pe naiba! tuși el, îndesându-și o mână în buzunarul adânc al hainei de lână, unde găsi un pachet de țigări sub sticluta plată și cutia cu drajeuri pentru gât.

Țigara îi juca prinsă între buze în timp ce se apropia de ușa de sticlă de la ieșire, lăsând în urma sa căldura molesitoare, nenaturală a metroului din Oslo. Apoi sui în viteză treptele spre mai mult decât naturalul întuneric de decembrie în Oslo, cu temperaturile lui polare. Harry se chirci din instinct. Egertorget. Această mică piață deschisă era, de fapt, o intersectare a străzilor pietonale din inima orașului, asta dacă se putea spune că are o inimă în această perioadă a anului. În această duminică, magazinele rămâneau deschise, pentru că era pen-ultimul weekend înainte de Crăciun, iar piața fremăta de oameni grăbiți care umblau în toate direcțiile în lumina galbenă ce cădea de la ferestrele modestelor magazine cu trei nivele din jur. Harry observă pungile cu cadouri frumos împachetate și-și notă în minte să cumpere ceva pentru Bjarne Møller, pentru că mâine era ultima lui zi la sediul central al poliției. Șeful lui Harry, al cărui protejat fusese în ultimii ani, ajunsese până la urmă la concluzia c-a venit vremea pentru planul său de a-și reduce numărul de ore de muncă. Așa că de săptămâna viitoare avea să ocupe un post de așa-zis anchetator-șef special la secția de poliție din Bergen, ceea ce însemna, de fapt,